

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

Seksjon fylkesbibliotek

Trondheim, Kontrollutvalget 10. desember 2024.

Hvem vi er:

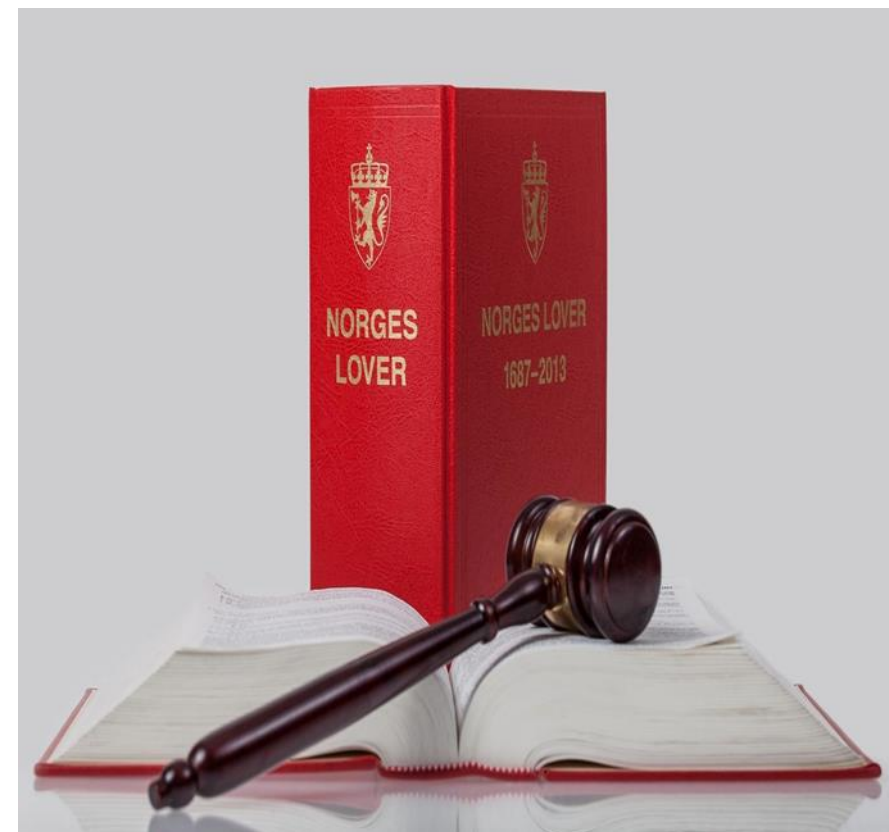

- 13 medarbeidere, (12,1 årsverk) – 4 i Steinkjer, 9 i Trondheim.
Avd. Kultur og folkehelse, sammen med seksjoner for kunst, kultur, folkehelse, idrett, frivillighet, kulturminner.
- ... bibliotekarer, lærere, pedagoger, litteraturvitere, forfatter, ingeniør, og utdanning innen kommunikasjon, kunnskapsledelse, «music management», grafisk design, antroposofi, antropologi, landbruk.
- 30% lønn for oversetterarbeid (samisk), 30% lønn lesesett, Ytre Namdal vgs.
- Mangfold av kompetanse og erfaring – for et mangfold av oppgaver.
- *Budsjett:* 19 mill. i 2024. *Prosjektmidler* – Nasjonalbiblioteket, Fritt Ord, Kulturtanken, Forskningsdagene, Sparebankstiftelsen, Erasmus-stiftelsen.
- *Øvrig tilskudd:* Sametinget, 500 000.
- *Ingen faste tilskuddsordninger.* Støtter aktivitet, dekker andel av bibliotektransport, digital infrastruktur, e-bøker.
- *Innsparinger:* Skjerme barn/unge, samisk.

Fylkeskommunens oppgaver på bibliotekområdet

- **Lov om folkebibliotek:**
- Fylkeskommunen skal ivareta *regionale bibliotekoppgaver og regional bibliotekutvikling*, herunder gi råd til lokale myndigheter, yte bibliotekfaglig veiledning og assistanse, og *arrangere møter og kurs om bibliotekspørsmål*.
- Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet.
- •.... uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.
- •.... i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.
- •... innhold og tjenester skal gjøres kjent.
- •... ledd i et nasjonalt biblioteksystem.
- **Forskrift til opplæringsloven:**
- Skolen skal ha skolebibliotek med mindre tilgangen til skolebibliotek er sikra gjennom samarbeid med andre bibliotek. Bibliotek som ikke ligger i skolen sine lokaler, skal være tilgjengelig for elevene i skoletida, slik at biblioteket kan brukast aktivt i opplæringa på skolen. Biblioteket skal være særskilt tilrettelagt for skolen.

Oppdrag – og noen oppgaver, på TRFK sin hjemmeside

[Trøndelag fylkesbibliotek](#)

- Trøndelag fylkesbibliotek arbeider for at innbyggerne i hele fylket skal ha tilgang til gode bibliotekstjenester og åpne møteplasser gjennom nettverket av folkebibliotek, skolebibliotek og digitale tilbud.
- Fylkesbibliotekets oppdrag er forankret i [lov om folkebibliotek](#): *Fylkeskommunen skal ivareta regionale bibliotekoppgaver og regional bibliotekutvikling, herunder gi råd til lokale myndigheter, yte bibliotekfaglig veiledning og assistanse, og arrangere møter og kurs om biblioteksspørsmål.*
- Dette arbeider vi med:
 - Gir råd om drift og utvikling av folke- og skolebibliotek.
 - Tilbyr kompetanseheving.
 - Initierer, driver og bidrar i prosjekter, nettverk og samarbeid.
 - Er samarbeidspartner i prosesser for gode biblioteklokaler.
 - Tilbyr lesesett til grunn- og videregående skole.
 - Tilbyr kultur- og bibliotekbussen til skoler og barnehager
 - Legger til rette for turnéer, arrangement, litteratur- og informasjonsformidling fysisk og digitalt.
 - Arbeider for å oversette og tilby barnebøker på sørsamisk.
 - Synliggjør bibliotekenes rolle og muligheter - som en del av lokalsamfunnet.

Vi forholder oss til

- [Trøndelagsplanen](#) - *bolyst og livskvalitet, senterstruktur og kommunikasjoner, kompetanse, verdiskaping.*
- [Regional planstrategi](#) – *et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag, nok arbeidskraft og rett kompetanse*
- [Balansekunst](#) – *kulturstrategi for Trøndelag- lokale opplevelse, kultur- og fritidsaktiviteter*
- [Samarbeidsavtalen](#) mellom Sametinget og fylkeskommunen – *språk, demokrati, likeverdighet*
- [Kompetansestrategi for Trøndelag](#); *konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor, færrest mulig utenfor arbeidslivet.*
- [Temaplan for integrering](#); *et bærekraftig og inkluderende Trøndelag*
- [Digitaliseringsstrategi](#); *brukeren i sentrum*
- [Sånn gjør vi det](#) - [Trøndelags strategi for klimaomstilling](#); *arbeidsplasser og gode lokalsamfunn i lavutslipps-samfunnet*
- [Økonomiplan](#) – *deltakelse, opplevelse, medvirkning, bærekraftig næringsliv, kompetanse, folkehelse*

..og til

- [Sammen om lesing – Leselyststrategien 2024-2030](#); Kultur- og likestillingdept., Kunnskapsdept. - Vi skal øke leseferdighetene til barn og unge, skape leselyst og leseglede.
- [Nasjonal bibliotekstrategi 2020-25 - Rom for demokrati og dannelse](#). Styrke arbeidet for lesestimulering og tilgjengelige digitale tjenester i bibliotekene.
- [Skolebiblioteket – en brobygger](#). Plan for bibliotekene i videregående skole i Trøndelag – Læring og formidling. Møteplass og studie-arena. Ressurser og infrastruktur.
- [Plan for folkebibliotekene og bibliotekene i grunnskolen](#) – førende for fylkeskommunen, til inspirasjon, kunnskap og evt. egne vedtak for kommunene.
- [Handlingsplan for barn og unges fritid](#)
- **Mantra: Lese bibliotekenes rolle / oppgave inn i overordna planverk.**

Bibliotek som samfunnsbygger

- Dårlige bibliotek bygger samlinger. Gode bibliotek bygger tjenester. De beste bibliotekene bygger samfunn.
- Spesifikt / bibliotekfaglig:
 - Inkludering
 - Litteratur og informasjon
 - Arrangement / aktivitet
 - Digitalt utenforskap - kompetanse
 - Falske nyheter / Kunstig intelligens
 - Møtested / være sted / gjørested
 - Leseferdigheter, fantasi, empati - opplevelse
 - Mestring i skolen / arbeidsliv
- Bærekraftmålene

Internt: Avd. Utdanning – utvikling av bibliotekene i vgs. Regional utvikling- plan /kommunal / regional, tannhelse – høringssvar, innspill til strategier, prosjekt. Eiendom – skolebygg – biblioteklokaler, tilgang.

I kommunene og regionalt, direkte; Folkebibliotekene / kulturledere / skoler og utdanningsinstitusjoner. Elever. Indirekte: Frivilligheten, barnehager, alle innbyggere

Ut av Trøndelag:

Fylkesbibliotekene
Nasjonalbiblioteket

For de minste

- Bokstart
- Bærenettbiblioteket Les med meg!
- Sammen om lesekultur: en konferanse for barnehager og bibliotek.
- Oppfølging av leselyststrategien

For skolebarn

Lesesett

- For alle grunnskoler og videregående skoler i fylket
- Utlån og veiledning
- Godt brukt tjeneste – svært aktuell tjeneste, ref. leselyststrategien.

For barn og unge

- Kultur- og bibliotekbussen
- Utjevnende
- Leselyst
- Møte folk der folk er
- Sørsamisk
- Mimes brønn

KULTUR- OG BIBLIOTEKBUSSEN

Kultuvre- jïh gærjabusse

...mer for barn og unge

23.04.24

23 bøker til Verdens bokdag

Vi har spurt bibliotekarer i Trøndelag om hvilke av de nyeste barne- og ungdomsbøkene de har likt aller best å formidle så langt i år og i året som gikk.

Fanget i spillet

SOMMERLES STARTER OM:

3 DAGER 10 TIMER 16 MIN 58 SEK.

Sommerles.no er en digital lesekampanje for 1.-7. klasse som varer fra 1. juni til 31. august. På Sommerles.no kan du registrere bøkene du leser, samle poeng, få kule premier og lesetips, lese den eksklusive Sommerles-fortellingen, løse oppgaver og følge med på hva vennene dine leser!

Vil du vite mer om Sommerles? Se altom.sommerles.no

Bli med på

SOMMERLES.NO

En digital lesekampanje for 1.-7. trinn

29.03.23

Uprisen 2024

Trøndelag fylkesbibliotek og Den kulturelle skolesekken i Trøndelag ønsker hjelp av dere!

Vår vei ut

Turne med Kari Løvendahl Mogstad og Selma Løvendahl Mogstad Leraand, i samtale med Sara Kveli Skjervø

For videregående skole

Plan – i samarbeid med Avd. Utdanning

- Skolebiblioteket er en selvsagt del av laget rundt eleven, som bidrar til at eleven fullfører og skaper sin historie.
- læring og formidling
- møteplass og studiearena
- ressurser og infrastruktur
- *Viktig: Oppfylle forskrift til opplæringsloven, ulikheter i tilbudet.*
- Nettverk for skolebibliotekarene i Trøndelag, og nasjonalt
- Vår - og høstmøte
- Kurs- og kompetanseheving
- Transportordning
- Digitale tjenester, Press Reader, A-tekst

For studenter

- **Regionale kompetanseaktører og folkebibliotekenes rolle**
 - Utvikle samarbeid
 - 6 prosjektbibliotek, NTNU, Nord universitet m.fl.
 - Kompetanseheving for alle folkebibliotekansatte i hele Trøndelag
 - Tilskudd fra NB 830 000 pr år, prosjekt 2023-2025
- **Kompetanseløft for formidling av forskningsbasert kunnskap i folkebibliotek**
 - OsloMet i samarbeid med alle fylkesbibliotek
 - Kurs/workshop
 - Rekruttering til studium ved OsloMet

Prosjektmidler, noen eksempler

- Alene, i samarbeid med kommunene og andre fylker:
- Aktiv formidling / ut av bibliotekrommet, i 20 kommuner
- Samarbeid mellom folke –og skolebibliotek
- Ungdomsmedvirkning
- Kunstig intelligens, kildebevissthet og kritisk mediebruk
- Digital kompetanse – for innbyggerne
- Mimes brønn
- Lån en forsker

Digitale ressurser. Bibliotek 24 – infrastruktur, utfordringer

For voksne

Mangfold og inkludering – bibliotek = inkludering

- Erasmus+-prosjektet Books without Borders, 2022-2025. Målgruppe: Voksne som av ulike årsaker har leseutfordringer. Utveksling av metoder.
- Shared reading/samlesing: lesestunder med sertifiserte leseledere, kursing av leseledere
- Gjøre bibliotekene i Trøndelag mer demensvennlige
- Også: Lesevenner (tidl. Leseombud) og Bok til alle-nettverket. Gjøre litteratur tilgjengelig for alle

Samisk mangfold, språk, litteratur

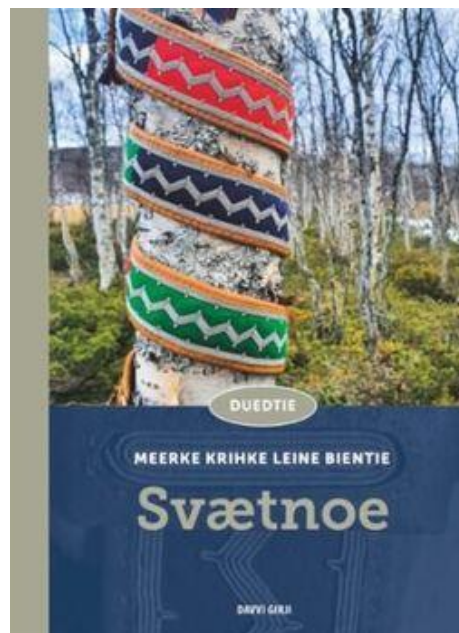

Gaavnoes
- SØRSAMISK DIGITALT

Samisk litteraturdag *litterær festkveld*

ERLEND ELIAS

JOHAN GREFF - BRITA POLLAN - THOR MAGNUS TANGERÅS - KARI HORTMAN
THOMAS GÆLOK - TINA HARNESK - ANNE-GRETHER LEINE BIENTIE OG ELLEN SARA REITEN BIENTIE

Det samiske kulturlandskapet – Eatneme

Hva vil det si at et landskap er et «samisk kulturlandskap»,
all den tid den vanlige definisjonen på et kulturlandskap er
«det menneskeformede ...

For at alt skal fungere

- Biblioteksystem Trøndelag
- KI for bibliotekansatte
- SmartLib
- Meråpent

Trøndelag 58-02

Telefonnummer: [94 02 88 40](tel:94028840)

..og sirkulere..

Mandag

Bib. nr.	Lokasjon
3170204	Mære Landbruksskole
2175600	Inderøy Folkebibliotek
2175600	Inderøy VGS Biblioteket
2171800	Indre Fosen bibliotek - Leksvik
3171801	Johan Boyer videregående skole - Leksvik
2162400	Indre Fosen bibliotek - Rissa
2162700	Ørland folkebibliotek - Bjugn
3162701	Fosen videregående skole - Bjugn
2162100	Ørland folkebibliotek - Brekstad
2163000	Åfjord folkebibliotek - Åfjord
3163001	Åfjord videregående skole

Kompetansebygging

14

sep

ARRANGEMENT

Digitalt påfyll – Kompetansebanken

Tor. 14. september kl.09:00

Vår 2024

- + Digitalt påfyll 2024
- + Lesersorvis til barn, 18. januar og 1. februar
- + Folkebiblioteket som kunnskapsaktør, webinar 23. januar: Søk i Oria, Idunn og Bibsøk.
- + Å markere Samisk nasjonaldag i bibliotekene, webinar 25. januar
- + Introkurs for nye folkebiblioteksjefer, flere webinar med oppstart i februar
- + Workshop bibliotekstatistikk, onsdag 14. februar
- + DKS Arena. Onsdag 28. februar

- + Folkebiblioteket som kunnskapsaktør, webinar 6. mars: Referansehåndtering / siteringsteknikk. Informasjonskompetanse og kildekritikk
- + Folkebiblioteket som kunnskapsaktør, webinar 9. april: Referanseintervju / veiledningssamtale
- + Statistikkwebinar, torsdag 10. april
- + Sammen om lesekultur- En konferanse for barnehager og bibliotek. 24. og 25. april
- + Sommerlesverksted, 6. mai
- + Boka er for alle, 8. mai
- + Formidling av tospråklig litteratur, webinar 15. mai
- + For de minste: fagdag om litteraturformidling for 1-5-åringene, 27. mai
- + Biblioteksjefmøte. Steinkjer, 5. og 6. juni
- + Kurs i formidling av forskningsbasert kunnskap. Steinkjer 6. juni
- + Kurs i formidling av forskningsbasert kunnskap. Trondheim 7. juni
- + Webinar demensvennlige bibliotek bibliotek 13. juni

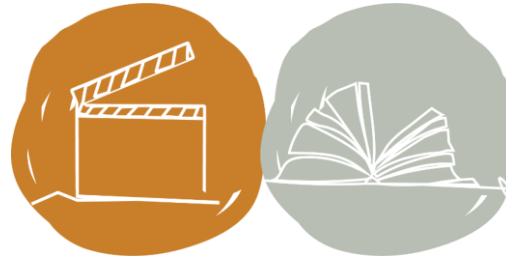
..mer kompetanse

Kompetanse-
banken

For faglig kompetanse

Digitalt påfyll

Kulturfondstafetten

Spillformidling

For de minste

Kunnskapsaktør

Lesersørvis til barn

Lesefellesskap

Kristin

Oslo Met-studiet
Aktiv og digital
formidling

Formidlingskompetanse i folkebibliotek

(FiF 2021-2024, og videre)

Biblioteket -Et sted å møtes, være, lære og gjøre

Osen folkebibliotek

«Dårlige bibliotek bygger samlinger, gode bibliotek bygger tjenester, mens de beste bibliotekene bygger lokalsamfunn.»

(David Lankes, professor og direktør ved University of South Carolina's School of Information Science)

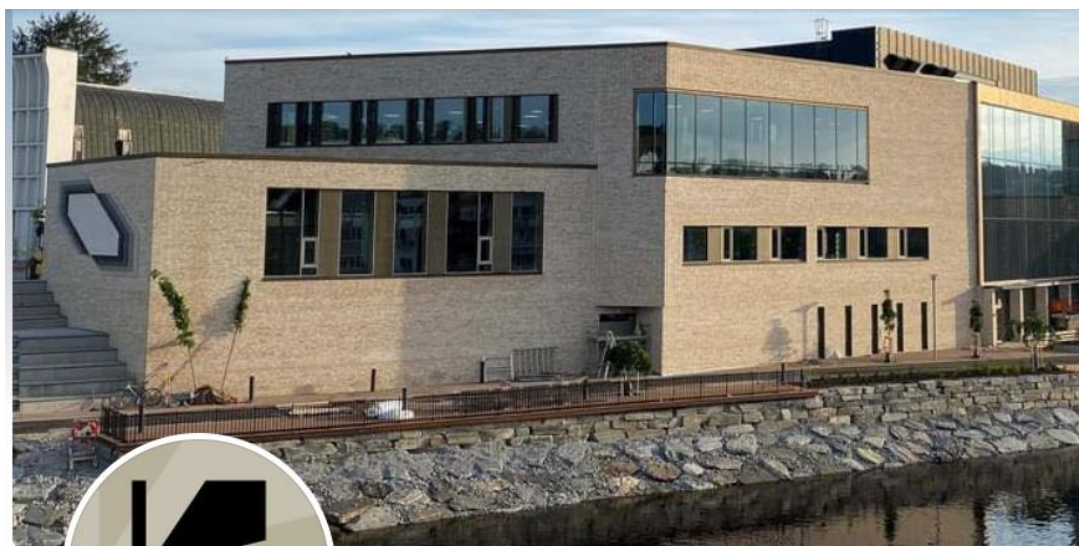
Å! Åfiord bibliotek

Røros bibliotek

Røros bibliotek er foreslått nominert til Arkitekturopprørets «Hedersprisen 2023» allerede før dørene åpnes for publikum. Det skjer i Arkitekturopprørets Facebook-gruppe. 15. okt. 2023

Steinkjer bibliotek

Bibliotekene i tall – 2023

Økonomi:

Bibliotekregnskap (ekskl. husleie) pr innbygger ligger *under* landsgjennomsnittet; *kr brukt pr innbygger generelt.*

Trøndelag: kr 258 - Landet: kr 292. **Siste 3 år – økning i snitt, nedadgående i Tr.lag.**

Trøndelag bruker noe større andel av budsjettet til medier enn snitt

Effekt: Ligger over landsgjennomsnittet i utlån pr årsverk.

Fysiske bøker for barn/unge 2023		
Utlån pr barn	Trøndelag	Norge
Skjønnlitteratur	7,8	6,6
Faglitteratur	1,5	1,2

Utlån fysiske bøker, per barn/voksen:

Barn; Trøndelag ligger over snittet for skjønnlitteratur, 7,8 / 6,6, litt over for faglitteratur, 1,5 / 1,2

Voksne; Trøndelag ligger godt over snitt for skjønnlitteratur. 0,84/0,76
litt under for faglitteratur. 0,40/0,42

Fysiske bøker for voksne 2023		
Utlån pr voksen	Trøndelag	Norge
Skjønnlitteratur	0,84	0,76
Faglitteratur	0,40	0,42

Lydbøker – lånes primært ut digitalt. E-bokutlån til de yngste har økt betraktelig. Tallene er små, men økningen er stor.

Sterke bibliotekledere bygger samfunn

- - Støtte ved utlysninger
- - Velkomst / informasjon
- - Lederutvikling / coaching
- - Sjefsprat, 1 time annenhver uke. Ulike faglige tema. Diskusjoner /
erfaringsdeling, nettverk.
- - Biblioteksjefmøter, 2 per år – ett fysisk, ett digitalt – overordna tema, som
 - ledelse, økonomi, strategi, yrkesetiske retningslinjer, Biblioteksjefplakaten mv.
- - Møter i kommunene – både overordna og mer fagspesifikke

Introduksjonskurs

- Introduksjon til og opplæring i biblioteksjefens og folkebibliotekenes ansvar/oppgaver.
- Hvorfor: Mangel på kompetanse og erfaring knytta til både det bibliotekfaglige, og når det gjelder administrasjon og ledelse.
- Start i 2020 – i Trøndelag, Møre og Romsdal, Nordland. Nå - 12 fylker.
- Webinar – innlegg og diskusjoner.
- Tilrettelagt som egenstudium
- 5 fagsamlinger, 23 leksjoner, 65 emner, 4 quiz

Ansvarlige: Fylkesbibliotek/fylkeskommuner i Nordland, Trøndelag, Møre og Romsdal, Innlandet, Troms, Finnmark, Rogaland, Vestland, Akershus, Buskerud, Østfold og Agder

Publisert: 18.10.2024

[Start nettkurs](#)

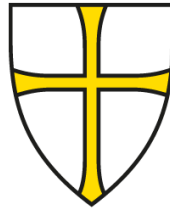
Kurset inneholder

- 23 Leksjoner
- 65 Emner
- 4 Quizer

Vi arbeider videre, for og imot:

- Likeverdig tilgang til bibliotektenester i Trøndelag – for den enkelte innbygger / for hver skoleelev
- Leseferdigheter som går ned – mestring i skole/arbeidsliv
- Kildekritikk – stadig viktigere
- Norge verdens mest digitaliserte land – utenforskap.

Trøndelag fylkeskommune

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke